

“Геноцид, який
нас не зламав...”

до Дня пам'яті жертв Голодомору

Голодомор — дослівно морити голодом, виморювати, виголоджувати; мор (смерть) від організованого голоду. Уперше термін Голодомор згадується 17 серпня 1933 року в чеському часописі «Večerník P.L.», який розмістив інформацію — «Hladomor v SSSR». Світова преса використовувала терміни «голод», «Hunger», «Głód», тобто нейтральне філологічне та антропологічне визначення, яке означало «гостру нестачу продуктів харчування у певній місцевості».

- Найвідомішим і визнаним на міжнародному рівні голодомором є масове вимирання українців у **1932—1933** роках. Визначення «**голодомор**» вживається також для голоду 1921—1923 та 1946—1947 років.

- «Смерть через голод» стала наслідком цілеспрямовано застосованого тоталітарною владою терору голодом, тобто **геноцидом**. Він став покаранням українців за їхній спротив колективізації сільського господарства і небажання перебувати під владою Росії. наслідок руйнування системи сільського господарства і сіл, спричинене примусовою колективізацією, що стала Це покарання здійснювалося шляхом знищення української культури, мови, традицій. Шляхом **штучно організованого голоду** радянська влада намагалася вирішити так звану «українську проблему» за наказом Сталіна.

- Голодомор 1932-1933 років охопив період з квітня 1932 року по листопад 1933 року. За ці 17 місяців було вбито **понад 7 мільйонів** людей в Україні і 3 мільйони українців поза її межами, в регіонах, що історично були заселені українцями: Кубань, Північний Кавказ, Нижнє Поволжя та Казахстан. Пік Голодомору припав на весну 1933 року. В Україні від голоду **щохвилини вмирало 17 людей**, 1 400 – щогодини, понад 30 тисяч – щодня... Питання кількості людських втрат України від Голодомору досі залишається відкритим.

Голодомор 1932-1933 рр. в Україні

— Сучасні кордони України
— Кордони областей України
● Обласні центри
■ Території, повернуті до складу України після 1939р.

Карта наведена за книгою "Історія України". Підручник для 10 кл. Автори С.Кульчицький, М.Коваль, Ю.Лабедько. 1998 р.

В 1937 р. в СРСР був проведений перепис населення, але його дані не були опубліковані. Сталіна найбільше обурило статистика подана українськими демографами, які згодом були репресовані та знищені.

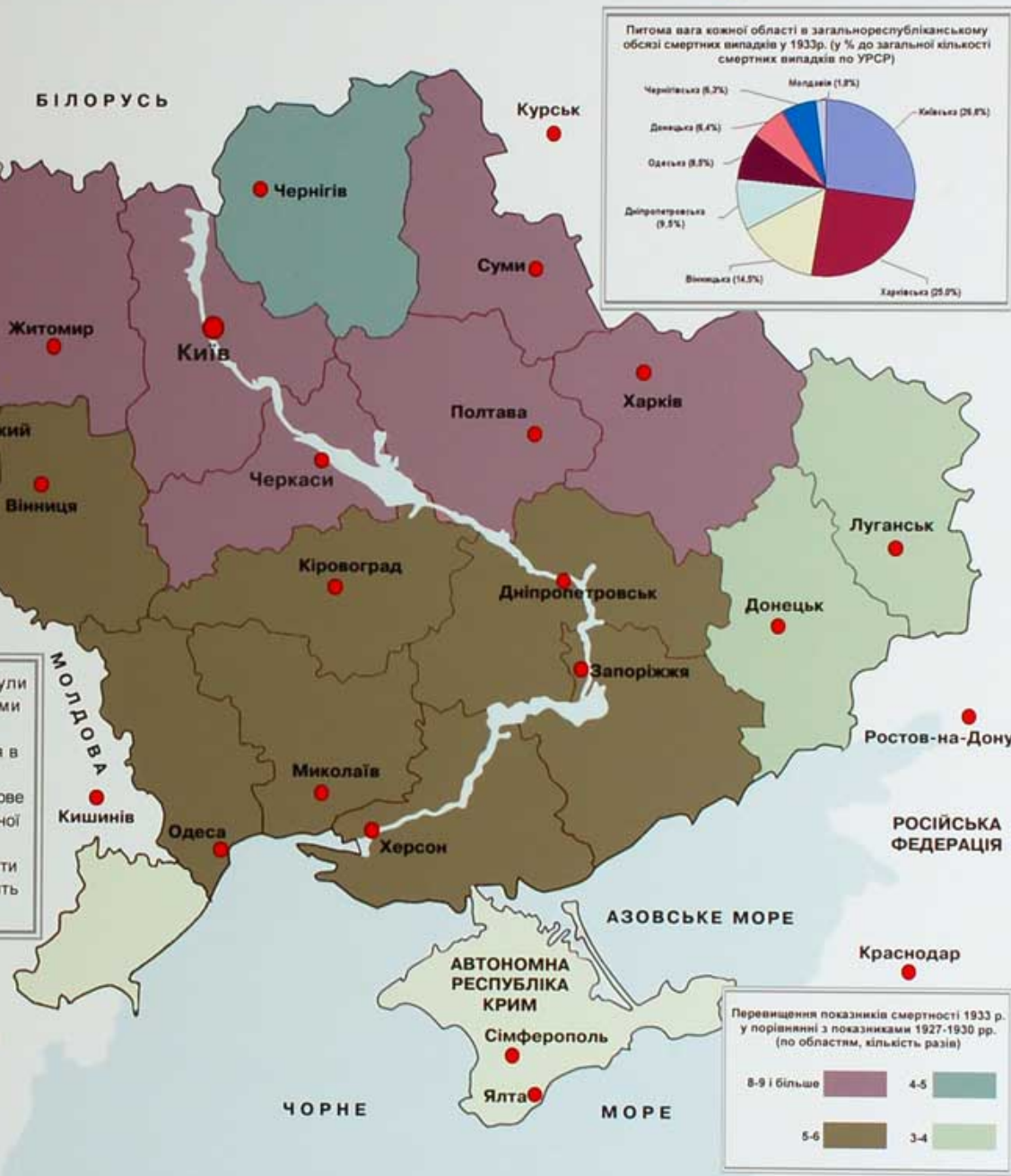
Міжнародна комісія юристів зробила порівняння зросту та втрат населення в Україні та в сусідніх республіках за радянськими переписами 1926 і 1939 років.

Після 1932 р. в південні, центральні та східні області України здійснювалось масове переселення цілих сіл, та колгоспів з російських губерній. Порівняльні дані Міжнародної комісії юристів яскраво доводять втрати України, які становлять 3,084 млн. чол.

Якщо відкинути кількість переселених людей з Російської Федерації, та врахувати зменшення народжуваності внаслідок голодомору, то Українські втрати становлять не менше 10 млн. чол.

Порівняльні дані зросту та втрат населення із висновків Міжнародної комісії юристів, зроблених на підставі статистичних даних відображених у радянських переписах

№ п/п	Назва Держави, Республіки	Населення у млн. дані СРСР за 1926 р.	Населення у млн. дані СРСР за 1939 р.	Зріст населення млн. чол.	(%) зріст населення
1	СРСР	147,028	170,557	+ 23,529	+ 16,0
2	РСФРР	77,791	99,591	+ 21,800	+ 28,0
3	БІЛОРУСЬ	4,739	5,275	+ 0,536	+ 11,2
4	УКРАЇНА	31,195	28,111	- 3,084	- 9,9

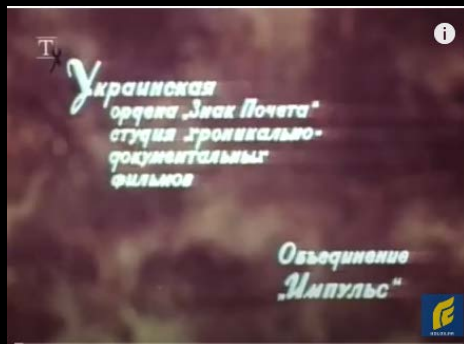
Порівняння показників смертності 1933 р. у порівнянні з показниками 1927-1930 рр. (по областям, кількість разів)

8-9 і більше 4-5 3-4

[читати](#)

НАЦІОНАЛЬНА
КНИГА
ПАМ'ЯТІ
ЖЕРТВ
ГОЛОДОМОРУ
1932
1933
РОКІВ
В УКРАЇНІ
КІРОВОГРАДСЬКА
ОБЛАСТЬ

В обласному томі книги висвітлюється одна із найтрагічніших сторінок української історії на території регіону. Книга містить мартиролог жертв Голодомору укладений на підставі свідчень очевидців та архівних джерелу розрізі населених пунктів області.

[дивитись](#)

Документальний фільм про геноцид української нації — Голодомор 1932—1933 років. Знятий у 1989 році режисером Миколою Локтіоновим-Стезенко на Українській студії хронікально-документальних фільмів.

Документи та матеріали Державного архіву Кіровоградської області, а також спогади очевидців Голодомору 1932- 1933 рр., вперше опубліковані у цьому збірнику, висвітлюють процеси, що відбувалися в українському селі під час здійснення державою політики колективізації та "розкуркулення", яскраво ілюструють форми та методи проведення репресивної політики щодо селян, сільського та районного керівництва, містять багатий фактичний матеріал, що розкриває страшну статистику Голодомору.

Фільм знятий за мотивами повісті Василя Барки «Жовтий князь» — перший художній фільм, який розкриває злочини сталінсько-більшовицького режиму проти народу України — штучний голод 1932-1933-х років.

[дивитись](#)

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**Голодний мор
1932-1933 років
на Кіровоградщині**

Мовою архівних документів.

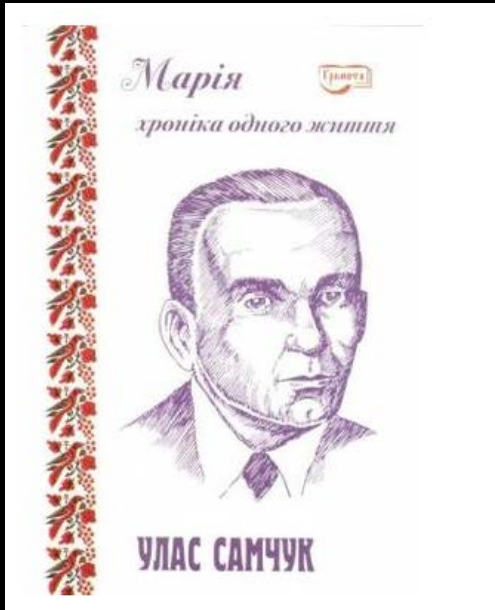
Збірник документів і
матеріалів.

КІРОВОГРАД
2008

[читати](#)

Забуттю не підлягає: відлуння голодомору в художній літературі

Улас Самчук
«Марія»

[Читати](#)
[Аудіокнига](#)

Василь Барка
«Жовтий князь»

[Читати](#)
[Аудіокнига](#)

Ольга Мак
«Каміння під косою»

[Читати](#)
[Театр. постанова](#)

Євген Гуцало
«Сльози Божої матері»

[Читати](#)
[Аудіокнига](#)